

EN BUDGET FÖR BARNEN

BUDGET 2024

Skuggbudget för Gagnefs oppositionssamverkan

TRYGGHET I DET LILLA, ÄR TRYGGHET I DET STORA

Vi vill ge förutsättningar för personlig frihet samtidigt som vi skapar system som ger incitament för att vi också tar socialt ansvar för vår omgivning. Grunden för att detta ska fungera är tillit till varandra och till samhället. Vi vill öka valfriheten och inflytandet för både enskilda och familjer.

Gagnef är en kommun som växer. Många barn föds och barnfamiljer flyttar till kommunen. En av vår tids viktigaste uppgifter är att ge våra barn och unga en god uppväxt. Trygga barn skapar ett tryggare samhälle. När våra barn och ungdomar mår bra, mår även föräldrar och mor- och farföräldrar bra. Trygghet i det lilla är trygghet i det stora.

Vi sätter barn och unga främst i vårt budgetalternativ. Genom satsningar såväl i skolan som att skapa en trygg fritid ger vi våra barn bättre förutsättningar att växa upp i Gagnef.

De senaste åren har kommunens ekonomi som helhet gått bra och ett rejält överskott har levererats.

Nu väntar bistrare tider. Kostnaderna kommer att fortsätta uppåt efter år av inflation som lett till höga räntor och högre bränslepriser. Den geopolitiska oron just nu gör inte situationen bättre.

Då är det viktigt att hålla igen så verksamheternas kostnader inte sväller. Gruppen yngre och gruppen "äldre äldre" kommer bli fler i kommunen, samtidigt som de arbetande skattebetalarna blir färre. Våra kostnader kommer att öka mer än våra intäkter. Därför måste effektiviseringsarbetet fortgå.

En viktig del av effektiviseringsarbetet är att kommunens samtliga verksamheter försöker utveckla och finna nya arbetsmetoder som kräver färre antal personal. Fokus måste vara att nyttja rätt personal på rätt plats där den behövs bäst. Förvaltningarna måste prioritera bland de resurser de har istället för att begära nya resurser hos budgetberedningen.

Digitaliseringsverktyget har lyfts fram som en lösning i att lösa den demografiska utmaningen och vi måste våga sätta ekonomiska mål på effektiviseringsarbetet för att nå framåt.

Budgetförslaget är baserat på och utgår från samma underlag som majoritetens dokument "Verksamhet och budget 2024-2026". Här beskriver vi vilka förändringar vi vill se jämfört med det nämnda dokumentet och vilka ramförändringar vi vill göra.

ANDERS BENGTSSON, OPPOSITIONSRÅD

Som oppositionsråd vill jag verka samlande för hela kommunens bästa, och ta vara på bra förslag – oavsett vilket parti det kommer ifrån. Alla partier som delar ambitionen att verka samlande är välkommen att vara med i Gagnefs oppositionssamverkan. Vi är den samlande oppositionen.

SAMMANFATTNING SATSNINGAR

KURATOR	600 000 KR
LOGOPED	600 000 KR
BARN I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD	800 000 KR
CYKELVÄGAR	100 000 KR
SKAPANDE AV FÄLTFRITIDSGRUPP	600 000 KR
FRITIDSGÅRDAR	100 000 KR
DRIFTBIDRAG FÖR FÖRENINGSDRIVNA LEKPLATSER	200 000 KR
ÖKAT FÖRENINGSG- OCH VERKSAMHETS BIDRAG	100 000 KR
ELLJUSSPÅR	500 000 KR
SANERING KLOTTER	100 000 KR
HEMTJÄNSTEN	200 000 KR
AKTIVITETSANSVARIG SÄRSKILT BOENDE	500 000 KR

SAMMANFATTNING EFFEKTIVISERINGAR

MINSKAD ADMINISTRATION & LEDNINGSGORGANISATION (BUN)	-1 600 000 KR
DIGITALISERINGSEFFEKTIVISERING (ALLA NÄMNDER)	-1 600 000 KR
UTVECKLINGSGMEDEL	-500 000 KR
2022 ÅRS ARVODESNIVÅ	-700 000 KR

SATSNINGAR

KURATOR

600 000 KR

Barns och ungas psykiska ohälsa är ett växande problem i Sverige. Orsakerna är sannolikt många och därför måste problemen mötas på bred front. I det arbetet måste såväl familjer, barn- och ungdomsvården och skolan stärkas. Just elevhälsan är strategiskt viktig, för ju tidigare problemen fångas upp desto mindre är risken att de biter sig fast och följer med upp i vuxenlivet.

I Gagnef har skolförvaltningen visat på behovet av en ytterligare kuratorstjänst. En elev som lider av ångest eller depression och som tagit sig modet att sträcka ut en hand, ska inte behöva mötas av en frånvarolapp på skolkuratorns dörr. Därför är den här utökningen värd att prioritera. Varje elev ska kunna känna trygghet i skolan och varje barn ska känna trygghet hemma.

LOGOPED

600 000 KR

Antalet logopeders pedagogiska verksamhet har nationellt ökat kraftigt de senaste åren och logopeders är nu den största icke lagstadgade yrkesgruppen i elevhälsan, tillsammans med studie- och yrkesvägledare. Trots att logopeders inte tillhör de lagstadgade yrkena i elevhälsan är det uppenbart att man i allt fler kommuner ser fördelarna med logopeders i elevhälsan. I Dalarna arbetar 10 logopeders i sex av Dalarnas kommuner. En del är anställda i elevhälsan och några direkt på aktuell skola. I dagsläget har dock Gagnefs kommun ingen anställd logoped.

Idag avslutas regionens logopedverksamhet för de flesta barn med språkstörning när barnen börjar förskoleklass. Såväl i Dalarna som nationellt är det praxis att elevhälsan då tar ansvaret för barnen. I kommuner som saknar logoped finns det en stor risk att barn som avslutas hos logopedverksamheten vid start i förskoleklass faller mellan stolarna och blir utan insatser. Det är en ohållbar situation.

Att barn och unga inte får stöd och verktyg för att utveckla och stärka sin språkliga och kommunikativa förmåga påverkar inte bara individen utan har långtgående effekter för hela samhället. Forskningen visar att barnen får svårare att klara skolan, drabbas i högre grad av psykisk ohälsa och får större utmaningar vad gäller bland annat vänskap och självförtroende.

Det har länge diskuterats att anställa en logoped i Gagnefs kommun, men ännu har inget hänt. Det duger inte. För att påskynda processen anslår vi särskilda medel för att alla barn och unga med språkstörning ska få den hjälp de behöver.

BARN I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

800 000 KR

Småbarnsåren är bland de mest formativa för ett barn. Det är därför avgörande att det finns tid för barnen. Tid att se, bekräfta och bry sig om. I förskolan i Gagnef finns flera barn med behov av särskilt stöd. För att alla föräldrar ska känna sig trygga med att det finns tid för personalen att se och bekräfta barnen så föreslår vi en utökning för särskilda resurstjänster om 800 000 kronor.

ÖPPNA FÖRSKOLAN

Öppna förskolan i Gagnef är en del av familjecentralen i Mockfjärd. På familjecentralen finns även barnhälsovård, barnmorskemottagning, familjeteamet och samtalsmottagning för barn och unga. På Öppna förskolan möts föräldrar och barn från hela kommunen. Där knyts nya kontakter och gemenskaper, och föräldrar får tips och råd av utbildad personal. För en del är det även en plats att lära sig svenska och komma in i samhället. Dessutom sänker öppna förskolan trösklarna till alla de andra viktiga verksamheterna som finns på Familjecentralen.

För oss är det därför prioriterat att Öppna Förskolan finns kvar och får rätt förutsättningar för sin viktiga verksamhet.

CYKELVÄGAR

100 000 KR

Vi har föreslagit att kommunen bygger egna cykelvägar. I det sammanhanget bör man titta på hur det går att göra enklare och billigare än Trafikverket. Det kan till exempel vara genom hårdpackat grus som beläggning i stället för asfalt.

För att få bygga cykelvägar måste kommunen lämna in ett projekterat förslag och få det godkänt av trafikverket. Vi anslår 100 000 kronor för att under 2024 kunna påbörja projekteringen av en cykelväg.

SKAPANDE AV FÄLTFRITIDSGRUPP

600 000 KR

Under senaste åren har det förekommit stök, trakasserier och kriminalitet, bland annat i form av droger, utanför fritidsgården och våra skolor. Detta har förekommit både under öppettider och efter stängningstid på kvällen.

Fritidsgårdspersonalen har inte befogenhet att arbeta med ungdomarna utanför fritidsgården, i deras ansvarsområde ingår endast det som händer inne på fritidsgården. Det behöver ändras.

I exempelvis Borlänge kommun arbetar man med en fältfritidsgrupp som jobbar ute på fältet under vardagar och helger. Arbetstiden styrs efter behov och kan variera mellan dag och kväll. Fältgruppens huvudsakliga uppdrag är att arbeta förebyggande bland barn och ungdomar för att upptäcka och förhindra begynnande kriminalitet, missbruk, mobbing och andra negativa yttringar.

En fältfritidsgrupp i Gagnef kan på liknande sätt skapa trygghet och förebygga stök och vandalisering i kommunen. Genom att konvertera en fritidsledartjänst till fältassistent och utöka med ytterligare en fältassistent lägger vi grunden för ett sådant arbete.

Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att det alltid är föräldrarna som har ansvaret för sina barn, kommunen kan aldrig ta över det ansvaret. En fältfritidsgrupp ska samarbeta med föräldrarna och dessa ska kunna ge varandra hjälp och stöd.

Vi avsätter 600 000 kronor till skapandet av en Fältfritidsgrupp i Gagnef.

FRITIDSGÅRDAR

100 000 KR

Fritidsgårdsverksamheten är en viktig del i att erbjuda alla kommunens ungdomar en meningsfull fritid. Det finns flera rapporter som visar att en välplanerad fritidsverksamhet med fritidsgårdar både kan förebygga och motverka utanförskap bland unga. En bra fritidsverksamhet där det arbetar vuxna goda förebilder och välutbildad personal kan minska risken att en ung person hamnar i kriminalitet.

Alla unga har rätt till en meningsfull fritid och här kan fritidsgården kompensera bristen på det stöd de kanske saknar hemifrån eller i skolan. Därför vill vi fortsätta att utveckla två fritidsgårdar i Gagnefs kommun och avsätter 100 000 kronor för det.

DRIFTBIDRAG FÖR FÖRENINGSDRIVNA LEKPLATSER

200 000 KR

Det finns idag 12 föreningsdrivna lekplatser. I samband med att de utvalda kommunala lekplatserna nu byggs och rustas upp är det lämpligt att driftsbidraget till de föreningsdrivna lekplatserna höjs.

Till en sådan höjning anslår vi 200 000 kronor.

ÖKAT FÖRENINGSG- OCH VERKSAMHETS BIDRAG

100 000 KR

De ideella föreningarna är en viktig del i samhällsbygget. I föreningslivet skapas gemenskap och knyts kontakter över generationsgränserna. Redan innan pandemin kämpade många föreningar med ekonomin för att klara verksamheten och för många är läget nu än mer ansträngt. Bidragen från kommunen är därför ett välkommet tillskott. På sikt är utökade föreningsbidrag av stor betydelse för föreningarnas överlevnad.

Vi satsar 100 000 kronor mer än majoriteten. Nämnden kan fördela pengarna utefter vart behoven ses som störst, exempelvis mellan driftbidrag och verksamhetsbidrag.

ELLJUSSPÅR

500 000 KR

Flera elljusspår i kommunen har uttjänt belysning som är i behov att bytas ut ur energieffektivitets- och säkerhetssynpunkt. Anläggningarna ägs av föreningslivet.

Föreningarna kan ansöka om kommunalt investeringsbidrag för att rusta upp anläggningarna. En ökning av investeringsbidraget möjliggör för föreningar att påbörja projektering av upprustningen.

Vi avsätter 500 000 kronor för elljusspårerna.

SANERING KLOTTER

100 000 KR

Gagnef ska vara rent och snyggt. Den upplevda tryggheten påverkas i stor utsträckning av de offentliga miljöerna. Klotter förfular och leder till en miljö som lättare kan uppfattas som otrygg.

Klotter föder klotter. Klotter i Gagnefs kommun behöver därför saneras omgående efter att det anmälts till kommunen.

Ett problem är att i flera av gångtunnlarna som är drabbade av klotter ligger ansvaret för sanering på trafikverket. Trafikverket prioriterar dock inte sanering om klotret inte är av stötande art.

Det är uppenbart att här måste kommunen göra mer. Vi kan inte acceptera att klotter förfular miljön i vår kommun. Därför anslår vi om 100 000 kronor för att på olika sätt möjliggöra lösningar där klotter i kommunen saneras omgående.

HEMTJÄNSTEN

200 000 KR

Önskvärt är att antalet hemtjänstpersonal per brukare inte ska vara fler än att den enskilde kan lära känna alla. För att kunna fortsätta utveckla det arbetet anslår vi 200 000 kronor så att fler ögon kan belysa detta.

Människovärdet beror inte på ålder eller den äldres egen förmåga. Äldreomsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och att möjligheten till inflytande och valfrihet därför ska vara stort.

För att motverka den ensamhet och isolering som drabbar många äldre är det viktigt att kontinuiteten i hemtjänsten förbättras så att den äldre som bor kvar hemma kan bygga meningsfulla relationer.

För många av de äldre som lever ensamma utgör hemtjänstpersonalen en stor del av deras sociala liv. Kontinuitet och tillräckligt med tid för att bygga goda relationer med hemtjänstpersonal ger möjlighet att bygga upp förtroende och tillit, vilket bidrar till trygghet hos de äldre – en trygghet som kan främja en god livskvalitet och livsglädje som förebygger psykisk ohälsa.

AKTIVITETSANSVARIG TILL SÄRSKILT BOENDE

500 000 KR

Vi vill anställa en person som arbetar med aktiviteter för de boende på Högsvedens särskilda boende. Det betyder mycket för de boendes trivsel och mående och det höjer kvaliteten på för både de boende och boendet som helhet. Vi anslår medel till en tjänst.

EFFEKTIVISERINGAR

MINSKAD ADMINISTRATION OCH LEDNINGSORGANISATION (BUN)

-1 600 000 KR

Vi har länge haft uppfattningen att barn- och utbildningsnämndens pengar ska användas så nära barnen som möjligt. Det är där de behövs som mest. Därför föreslår vi en effektivisering på ledning och administration, vilket förvaltningen själva har pekat på som en möjlig väg framåt.

DIGITALISERINGSEFFEKTIVISERING (ALLA NÄMNDER)

-1 600 000 KR

Om man menar allvar med att digitalisering är en av lösningarna till den demografiska utmaningen så behöver man sätta ett mål för nämndernas effektiviseringsarbete. Det gör vi genom att räkna med att nämndernas digitaliseringsarbete kan minska kostnaderna med 0,2 % av budget.

UTVECKLINGSMEDEL

-500 000 KR

Att minska kommunstyrelsens generella resurspost ställer krav på ekonomisk återhållsamhet också hos den politiska ledningen. Det finns inga krav på vad denna post får användas till utan det fungerar som utrymme för politiken för nya projekt under budgetåret. Många av de projekten är viktiga, men kommunstyrelsen och övriga förvaltningar bör främst hitta utrymme till nödvändiga projekt inom de budgetramar som erhållits.

2022 ÅRS ARVODESNIVÅ

-700 000 KR

När ekonomin går in i tuffare tider behöver även politiska organisationen vara med och bidra. Vi föreslår att nivån på politikernas arvoden går tillbaka till 2022 års nivå.

BUDGET

Budget och anslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftsanslag nämnder (tkr)				
<i>Kommunstyrelse</i>	-130 470	-142 564	-151 955	-155 253
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	-302 577	-308 072	-313 577	-319 102
<i>Socialnämnden</i>	-252 303	-258 209	-262 955	-268 221
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	-19 105	-20 503	-20 718	-20 935
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>	-4 893	-281	-304	-328
<i>Kommunfullmäktige</i>	-2 220	-2 280	-2 310	-2 340
Summa driftsanslag nämnder	-711 568	-731 909	-751 820	-766 178
Finansförvaltningen	726 432	747 609	798 238	832 457
Resultat	14 864	15 700	46 418	66 279
Budgeterat resultat	14 864	15 700	16 200	16 800
Budget och anslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Investeringsanslag (tkr)				
<i>Kommunstyrelse</i>	-3 000	-30 350	0	0
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	-500	-6 050	0	0
<i>Socialnämnden</i>	-3 378	-1 000	0	0
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	0	-100	0	0
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>	0	0	0	0
<i>Kommunfullmäktige</i>	0	0	0	0
<i>Plan investeringsanslag 2025-2026</i>	0	0	-40 000	-40 000
Summa investeringsbudget	-6 878	-37 500	-40 000	-40 000